

Riktlinje för rådgivande organ

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Dokumenttyp:
Riktlinje

Diarienummer:
KS 2023/00267

Giltighetstid:
Tills vidare

Datum och paragraf för beslutet:
§ 35, 26 februari 2024

Dokumentansvarig
Kommunstyrelsen - Stadsledningskontoret

Riktlinje för Rådgivande organ i Umeå kommun

Inledning

Det finns en lagstadgad skyldighet för kommunens nämnder att samråda med dem som brukar kommunens tjänster (Kommunallagen 8 kap. 3 §). Av Umeå kommuns kvalitetsstrategi framgår att kommunen ska lyssna på invånare och intressenter och ta reda på synpunkter och idéer från dessa.

Syfte

Riktlinjen syftar till att tydliggöra gemensamma utgångspunkter avseende funktion, sammansättning och arbetssätt för de rådgivande organ som Umeå kommun upprättar.

Definitioner

Rådgivande organ

Begreppet rådgivande organ används för organ som återkommande samlar företrädare för ideella, privata och offentliga organisationer, myndigheter och grupper för att föra dialog och ha informationsutbyte samt initiera/möjliggöra samverkan och samarbete i frågor/ärenden inom ett angivet ämne eller område.

Samråd

Med begreppet samråd avses överläggning eller diskussion mellan företrädare för Umeå kommun och intressenter och berörda i fråga som berör kommunens verksamhet. Samråd kan ske på olika sätt, att lyfta en fråga för samråd i ett rådgivande organ kan vara en del i en längre beredningsprocess.

Vissa samrådsförfaranden styrs av krav i lagstiftning, exempelvis i processer relaterade till plan- och bygglagen eller utifrån lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk samt konsultationslagen. Krav på samråd ställs även i FNs barn- respektive funktionsrättskonventioner. Detta innebär att Umeå kommun i sådana fall inte bestämmer i vilka frågor eller med vilka aktörer samråd ska ske.

Samverkan

Begreppet samverkan syftar på ett närmare samarbete rörande hur verksamhet läggs upp och bedrivs. Krav på samverkan ställs bland annat i Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Brukarråd

Brukarråd organiseras i relation till en enskild organisatorisk enhet eller verksamhet. I ett brukarråd ingår individer som är brukare av kommunens verksamhet inom en enskild organisatorisk enhet eller specifik verksamhet.

Medborgardialog

Medborgardialog innebär ett strukturerat meningsutbyte mellan förtroendevalda och invånare. Den används som ett redskap för att ta med kommuninvånarnas kunskap och synpunkter i beredning i av specifik fråga eller beslutsärende.

Avgränsningar

Generella och specifika krav på utformning av beredningsprocess samt beredning av enskilda ärenden inför beslut behandlas inte i denna riktlinje. Utformning och nyttjande av brukarråd och medborgardialoger enligt ovanstående definition behandlas inte ~~av~~ i denna riktlinje.

Beslutsrätt & mandat

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige fastställer vilka rådgivande organ Umeå kommun ska upprätthålla. Fullmäktige förtydligar vilken nämnd som har ansvar för respektive rådgivande organ i reglemente för Umeå kommuns nämnder och styrelser. Den nämnd som utses benämns ansvarig nämnd. I detta sammanhang är även kommunstyrelsen att betrakta som nämnd.

Det är endast Kommunfullmäktige som kan fatta beslut om bildande eller nedläggning av ett rådgivande organ.

Ansvarig nämnd

Ansvarig nämnd har det övergripande ansvaret för det rådgivande organets verksamhet och funktion. Ansvarig nämnd fattar beslut om föreskrifter för de rådgivande organ som nämnden har tilldelats ansvar för av kommunfullmäktige. En nämnd kan inte delegera beslutsrätt till ett rådgivande organ.

Rådgivande organ

Rådgivande organ bidrar till;

- Kunskapsuppbyggnad och kunskapsöverföring
- Informations- och erfarenhetsutbyte samt dialog
- att identifiera möjligheter till och möjliggöra samarbete och samverkan mellan olika aktörer
- att tydliggöra roll och ansvarsfördelning i specifika samarbets- och samverkansfrågor

Formella beslut om samarbete och samverkan samt beslut om enskild aktörs planering, finansiering och uppföljning av åtgärder inom sagda samarbete/samverkan ska hanteras i enlighet med de regler och krav som gäller för respektive aktör.

Ett rådgivande organ har inte beslutsrätt över kommunens verksamheter, processer och tjänstepersoner.

Rådgivande organ regleras genom Föreskrift

Varje rådgivande organ ska ha en föreskrift som reglerar det rådgivande organets ändamål och arbetsätt. Föreskriften ersätter tidigare reglemente och/eller arbetsordning.

Förslag till föreskrift för rådgivande organ upparbetas av respektive rådgivande organ och beslutas av ansvarig nämnd.

Av föreskrift ska följande framgå:

- Syfte med det rådgivande organet
- Tidsperiod som föreskriften gäller
- Sammansättning

- Organisation
- Arbetsformer
- Ekonomi/arvoden
- Ansvarig nämnd
- Val av ledamöter och ersättare

Föreskriften ska revideras i samband med ny mandatperiod. I samband med revideringen ska ansvarig nämnd även bedöma om rådets syfte, sammansättning och arbetsformer är ändamålsenliga och om behovet av det rådgivande organet kvarstår/är fortsatt relevant. Ansvarig nämnd har mandat att fastställa justeringar av föreskrift alternativt att föreslå kommunfullmäktige att rådet ska utgå.

Planering och uppföljning av det rådgivande organets verksamhet

Rådgivande organ kan inför kommande verksamhetsår upprätta planering över de aktiviteter det rådgivande organet avser genomföra. Planering anmäls därefter till ansvarig nämnd. Rådgivande organ ska inte upprätta en egen ekonomisk planering (budget).

Rådgivande organ kan, om det bedöms ändamålsenligt, i slutet på respektive verksamhetsår skriftligt redovisa de aktiviteter det rådgivande organet genomfört under året i form av en verksamhetsredogörelse. Det rådgivande organets verksamhetsredogörelse anmäls till ansvarig nämnd. Representanter för myndigheter, organisationer eller samarbetspartners ansvarar för att återrapportering sker till den organisation/myndighet/intressent representanten företräder i den omfattning det är möjligt.

Sammansättning av rådgivande organ

Det rådgivande organets syfte och ändamål bör vara styrande för rådets sammansättning

Ansvarig nämnd avgör utifrån rådets syfte/ändamål vilka aktörer som ska erbjudas delta i rådet samt hur många platser respektive aktör ska erbjudas.

Ett rådgivande organ kan bestå av förtroendevalda, representanter från näringsliv och intresseorganisationer, tjänstepersoner från Umeå kommun eller andra myndigheter och organisationer samt representanter från andra intressenter eller grupper som berörs av rådets arbete.

Respektive aktör som inbjuds att delta i det rådgivande organet har ansvar att utse den/de som ska representera aktören i det rådgivande organet. Respektive aktör har ansvar för att meddela vilken person/roll som är utsedd samt vem som utgör ersättare för denna person vid frånvaro. En ledamot i ett råd ska delta på rådets sammanträden. Om en ledamot inte kan delta, ska ersättare för denne inkallas i enlighet med rådets föreskrifter. Även om ordinarie ledamot är närvarande kan ersättare närvara vid rådets sammanträde för att ta del av information och överläggningar.

Ansvarig nämnd ska bland nämndens ledamöter utse de som ska utgöra ordförande och vice ordförande för det rådgivande organet samt tillse att tjänstepersoner i form av föredragande och sekreterare utses för de rådgivande organ som nämnden ansvarar för.

Arbetsformer

Mötesform och mötesfrekvens för rådgivande organ ska framgå i rådets föreskrift.

I rådets föreskrift ska det framgå hur och inom vilken tidsram kallelse och eventuella handlingar ska skickas till de som ingår i rådet.

Rådgivande organs sammanträden protokollförs inte, däremot ska minnesanteckningar föras och distribueras till de personer som ingår i det rådgivande organet. Minnesanteckningar ska publiceras på kommunens hemsida. Hantering av minnesanteckningar regleras med fördel i respektive rådgivande organs föreskrift.

Ersättning & arvode

Ansvarig nämnd/styrelse beslutar i föreskrifterna för rådet om ekonomisk ersättning ska utgå för deltagande på rådets möten och för deltagande i ev arbetsgrupper/referensgruppsmöten som rådet inrättar. Ekonomisk ersättning utgår i sådana fall enligt Arvodesreglemente för förtroendevalda i Umeå kommun. Arvode utgår ej till den som i roll av tjänsteperson i företag, intresseorganisation, statlig eller offentlig myndighet deltar i det rådgivande organet. Respektive deltagande kommunal nämnd/styrelse bär kostnad för egna ledamöters deltagande vid möte i rådgivande organ.

Uppföljning

Riktlinjen för Rådgivande organ i Umeå kommun ska aktualitets- och relevansprövas i enlighet med riktlinje för styrande dokument. Kommunstyrelsen är ansvarig för uppföljning och aktualitets- och relevansprövning av riktlinje för rådgivande organ.